

एव रुद्राश्च...अजेशश्चैव सर्वज्ञो AgniP. 85.9; 292.44; द्वितीयावरणे रुद्राः षोडशैव प्रकीर्तिताः । कथितं लघिमाव्यूहं महिमां शृणु सुव्रत । अजेशः LiṅgaP. ii. 27.107; अजेशशर्वसोमेशाख्यो लाङ्गलिदारुकौ ... रुद्राः पञ्चाशदीरिताः ĪśānSiPa. i. 2.4; अजेशशर्वसोमेशाः ... एते रुद्राः स्मृता रक्ता धृतशूलकपालकाः S'āraTi. 2.32; **B i** the vowel *o* ओकारः सत्यपीयूषी...प्रणवांशो ब्रह्मसूत्रमजेशः सर्वमङ्गला Tantrābhi. (2). 9.18; ओः सद्योजात ऊर्ध्वास्यः ... अजेशश्चैव पीयूषः पश्चिमास्यः श्रुतिस्तथा Tantrābhi. (7). 48.10; **B ii** the sound *jha* झः पाशी स्यादजेशश्च Tantrābhi. (1). 2.19; झो झङ्कारी गुहः ... अजेशो द्राविणी नादः पाशी जिह्वा जलं स्थितिः Tantrābhi. (2). 13.15; स्थितिः पाशी तथाऽजे(हे)शो वामाङ्गुलिलस्थितः । स्वस्तिकः खण्डसंज्ञश्च झकारो जान्तसंज्ञकः Tantrābhi. (5). 37.13; (8). 56.9; मनुस्वरेन्द्रजेशाभिसंयुतश्चतुराननः । पिण्डबीजमिदं प्रोक्तं पुंसां सर्वार्थसाधकम् S'āraTi. 24.53 (comm. मनुस्वर औ इन्दुबिन्दुः अजेशो झकारः अग्नी रेफ एतद्युतश्चतुराननः जकारः); **B iii** the sound *sa* षः श्वेतो वासुदेवश्च...लम्बोदरो यमोऽजेशः कामधुक् काम(ल)धूमकः Tantrābhi. (2). 21.3; षः श्वेत उष्मा सूर्याभिरजेशः कालधूमकः Tantrābhi. (7) 51.16; कर्णौ पाली बाहुमध्यं पार्श्वजेशौ च मज्जया । उमाकान्तश्च कथिता वर्णाः कारणडवस्य हि ĪśānSiPa. i. 52.11; **C** one of the deities of the *mahimā vyūha* of the second *āvāraṇa* to be worshipped in the *jayābhisekha* वक्ष्यमाणदेवतानाम् ... स्थापनं पूजनं च । ततः प्रधानक्रमलक्षेत्रेषु ...वामा ज्येष्ठा...ततो ... °बाह्यषोडशव्यूहमध्यमकोष्ठेषु सुभद्रादिकाः शिवस्य द्वितीयावरणदेवताः स्थाप्याः । तत्र ... दक्षिणनैऋत्यमध्ये महिमा ... अजेशः क्षेमरुद्रः ViraMi. (Rājanīti.) 385.12.

अजेशपुरहूतेडय (ajēśapuruhūte.ḷya) *adj.* praised by Brahmā, Śiva and Indra अजेशपुरहूतेडय नमो नारायणाय ते PramāLa. 3A. 8.

अजेशमुखवन्दित (ajēśamukha-vandita) *adj.* bowed to or revered by Brahmā, Śiva and others जयति ... अजेशमुखवन्दितो गुणगणार्णवः श्रीपतिः Tattvodyo. 5B. 3.

अजेश्वर (ajēśvara) *m.* **1** the mystic sound *jha* अजेश्वरं त्रिरावृत्तं सदण्डं प्रथमं पठेत् । तिमिरिति पदं ब्रूयाद्धस्तपर्यायमेव च । ...एतत् तामसमित्युक्तमखं सवारिमोहनम् AbirbuS. 34.77; **2** name of a *liṅga* of Śiva in Benares (and the holy place associated with it) स्थानेश्वरम् ... कालेश्वरमजेश्वरम् । ... यानि चान्यानि पुण्यानि स्थानानि मम भूतले ... तानि सर्वाणि ... वाराणस्यां विशन्ति माम् LiṅgaP. i. 92.136; कन्दुकेशमजेश्वरम् ... इत्यादि कोटिलिङ्गानां मध्येऽहं किमुपाश्रये ŚivaP. v. 44.68 (457B. 15)

अजैकचरण (ajaiakacarpa) *m.* name of the son of Vasuvarman तस्य तैरभवद्युद्धमजैकचरणस्य वै BhaviP. 565A. 13 (iii(4). 11.66)

अजैकप (ajaiakapa) *n.* name of the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपे द्यूतजीविनां पीडा (शुक्रे) BrSam. 9.34; (मित्रभाद्रकुलो जातो विष्टिः पौरन्दरक्षजः) अजैकपाच्युतवृक्षो ... जातः NāraS. 6.68.

अजैकपद् (ajaiakapad) *m.* name of one of the Rudras, name of Viṣṇu [PW. pw. nt.]

अजैकपद (ajaiakapada) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā चित्रा विशाखा चाग्नेयमजैकपदवैष्णवे । ... अजादिषु । मासेष्वेतानि वज्र्यानि ĪśānSiPa. ii. 26.21.

अजैकपाद् (ajaiakapād) *m.* **1 i** name of one of the eleven Rudras (called Gaṇeśvaras or Bhuvaneśvaras) अजैकपादहिर्बुध्न्यः ... रुद्रा एकादश स्मृताः MahāBhā. i. 60.2; i. 114.57; अजैकपादहिर्बुध्न्यो विरूपाक्षः ... एते रुद्राः समाख्याता एकादश BrParāSm. 2.189; अजैकपादहिर्बुध्न्यः ... एते रुद्राः समाख्याताः ... गणेश्वराः MatsyaP. 5.29; अङ्गारकस्था सूर्यः ... । अजैकपाचाहिर्बुध्न्यो धूमकेतुर्ध्वजस्तथा । ... एकादशैते विज्ञेया रुद्रास्त्रिभुवनेश्वराः NīlaP. 609; तेऽत्र रुद्रपुरे रम्ये रुद्ररूपधरा नराः । अजैकपादहिर्बुध्न्यमुख्या एकादशापि वै । ... प्रयच्छन्ति वरान्नित्यं शिवभक्तजने वराः SkandP. iv. 14.4; वृषध्वजश्च ... । अजैकपादहिर्बुध्न्यः ... वृषाकपिस्तु दशमो रुद्रस्वयम्बक एव च SkandP. vi. 146.2; अजैकपादहिर्बुध्न्यः ... एकादशैते रुद्रास्त्वामभिषिञ्चन्तु पार्थिव ViṣṇuDhaP. ii. 22.43; i. 95.94; विभेद पुरुषत्वं च दशधा चैकधा च सः । तेषां नामानि वक्ष्यामि... । अजैकपादहिर्बुध्नः कपाली ... एकादशैते कथिता रुद्रादिभुवनेश्वराः NāraP. 5.9; LiṅgaP. i. 63.20; BhaviP. 237A. 34 (i. 159.6); PadmP. v. 6.30; v. 18.20; सरूपायां प्रसूतस्य स्त्रियां रुद्र(? द्रा)श्च कोटिशः । तत्रैकादश मुख्यास्तु तन्नामानि मुने शृणु । अजैकपादहिर्बुध्न्यस्त्वष्टा रुद्रश्च वीर्यवान् ŚivaP. v. 31.37 (442A. 14); अजैकपादे नमः ... इत्येकादश रुद्रान् ĪśānSiPa. i. 18.8 (3); ii. 57.72; अजैकपादहिर्बुध्न्यः ... एते रुद्राः समाख्याताः BrBrahmaS. iii. 10.20; S'abda-Ra.(Vā.) 97; KalpaK. 372.22; **1 ii** name of one of the four sons of Viśvakarman तस्य (विश्वकर्माणः) पुत्रास्तु चत्वारस्तेषां नामानि मे शृणु । अजैकपादहिर्बुध्न्यस्त्वष्टा रुद्रश्च वीर्यवान् ViṣṇuP. i. 15.121; **1 iii** name of one of the eleven Rudras born of Surabhi and Kaśyapa (कश्यपात्) अजैकपादहि-

ब्रह्मम् ... सुरभी तानजीजनत् VāyuP. ii. 5.69; BrahmāṇḍP. ii. 3.71; सुरभी कश्यपात्...विजङ्घुषी । महादेवप्रसादेन तपसा भाविता सती । अजैकपादहिर्बुध्न्यस्त्वष्टा AgniP. 18.42; BrahmP. 3.47; **2 i** name of the constellation Pūrvā Bhādrapadā हस्ता ज्येष्ठा तथा मूलं वारुणं चाप्यजैकपात् AgniP. 136.2; अजैकपात्प्रोष्ठपदा पूर्वा भाद्रपदा तथा Nakṣa.Ni. 26; **2 ii** the presiding deity of the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपादहिर्बुध्न्यै (v. l. ध्न्यो) रक्ष्यते धनदेन च MahāBhā. v. 112.4 (Nilakaṇṭha अज एकपात् पूर्वप्रोष्ठपदा देवता); ViṣṇuP. iii. 14.9; पूर्वभाद्रपदे मोक्षो नास्ति दैवमजैकपात् ĪśānSiPa. i. 45.21; **3** name of one of the *muhūrtas* (divisions) of the night अजैकपादहिर्बुध्न्यः पूषाश्विमदेवताः । ... एते रात्रेर्मुहूर्ताः स्युः क्रमोक्ता दश पञ्च च BrahmāṇḍP. ii. 3.42; रात्रेस्तावन्त एव (अंशाः) हि । आद्यो रौद्रोऽथ गन्धर्वोऽजैकपादथ भास्करः । अहिर्बुध्न्योऽथ पूषापि KalpaK. 408.30; **4** name of one of the (sacred) fires (also called S'ālāmukhiya) अजैकपादुपस्थेयः स वै शालामुखीयकः । अनुदेश्योऽप्यहिर्बुध्न्यः सोऽग्निर्गृहपतिः स्मृतः VāyuP. i. 29.24; BrahmāṇḍP. i. 12.25; MatsyaP. 51.22; **5 i** one of the thousand names of Śiva (अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नां शर्वस्य मे शृणु) अजैकपाच्च कपाली ... भक्त्या स्तुतो मया MahāBhā. xiii. 17.100; हरस्य ... अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नां शृणुत सुव्रताः । ... अजैकपात् LiṅgaP. i. 65.125; **5 ii** an epithet of Viṣṇu कश्यप उवाच नमोऽस्तु ते ... एकशङ्क वराह ... त्वमेव समुद्रवास अजैकपात्सहस्रशीर्षं सहस्रसंमित HariVam. (Calcutta Ed.) 928.1; **5 iii** one of the thousand names of Bālakṛṣṇa अजैकपात् ... इत्येतत् कथितम् ... नाम ... विष्णोर्बालकत्वमुपेयुषः PañcaRā.(Nā.) iv. 8.133.

अजैकपाद (ajaiakapāda) *m.* **1 i** one of the thousand names of Śiva (अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नां शर्वस्य मे शृणु) अजैकपाच्च (v. l. दः) कपाली ... भक्त्या स्तुतो मया MahāBhā. xiii. 17.100; **1 ii** name of one of the eleven Rudras विनता जनयामास रुद्रान् ... अङ्गारकम् ... अजैकपादाहिर्बुध्न्यधूमकेतुध्वजास्तथा । ... एकादशैते कथितास्तव रुद्राः ViṣṇuDhaP. i. 128.42; एकस्तेषां सृगव्याधः ... । अजैकपाद इत्युक्तः पञ्चमः ... । ईश्वरो दशमः प्रोक्तः कपाली चान्तिमस्तथा SkandP. vi. 277.3; **2** name of Viṣṇu(?) अजैकपादाय बलिं छागं दद्यात् ViṣṇuDhaP. ii. 99.78; **3** name of the son of Vasuśarman (through the grace of Rudra) (having one foot as of a goat) अजस्येव पदश्चैको द्वितीयो नरवत्ततः । अजैकपाद इति स प्रसिद्धोऽभून्महीतले BhaviP. 565A. 10 (iii(4). 11.64); *n. m.* name of the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपादे नक्षत्रे प्राजापत्ये न तत्समम् BhaviP. 824B. 7 (iv. 145.21); 'अजैकपादं' पूर्वभाद्रपदा CaturCin. iii(2). 643.19; अजैकपादोऽजपात् । पूर्वप्रोष्ठपदक्षेत्रम् JātaPā. 9.44.

अजैकपादरक्ष (ajaiakapāda-rkṣa) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपादरक्षं पूर्वभाद्रपदानक्षत्रम् CaturCin. iii(1). 175.9.

अजैकपाददेवत्य (ajaiakapāda-devatya) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā (*lit.* having Ajaiakapāda as the presiding deity) अजैकपाददेवत्यं पूर्वभाद्रपदा स्त्रियाम् KalpaK. 401.197.

अजैकपाददैवत्य (ajaiakapāda-daivatya) *n.* the constellation of Ajaiakapāda = पूर्वभाद्रपदा [pw.]

अजैकपादर्क्ष (ajaiakapādarkṣa) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपादर्क्षे । यदि वर्षति पर्जन्यः प्रावृद् दस्ता BrSam. 26.14; वासवाजैकपादर्क्षे पितृणां तृप्तिमिच्छताम् । वारुणे वाप्यमावस्या देवानामपि दुर्लभा ViṣṇuP. iii. 14.9; SkandP. v(1). 16.18; VarāP. 13.38.

अजैकपादृक्ष (ajaiakapād-rkṣa) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपादृक्षं पूर्वभाद्रपदानक्षत्रम् SmṛtiCan. v. 35.15.

अजैकभ (ajaiaka-bha) *n.* the constellation Pūrvā Bhādrapadā अजैकपे (v. l. भे) द्यूतजीविनां पीडा (शुक्रे) BrSam. 9.34.

अजैडक (ajaidaka) *n.* [in *gavāsvagana* GaṇPā. 73.5; P. ii. 4.11; CāndraVyā. ii. 2.57; SaraKaṇṭhā.(Gr.) iii. 3.38; GaṇRa. 2.130]; **i** group of she-goats and ewes दुहन्तश्चाप्यजैडकम् । गोषु नष्टासु पुरुषा भविष्यन्ति युगक्षये MahāBhā. iii. 188.21; **ii** group of goats and sheep अजैडकं खरोष्ट्रं च पालयिष्यन्ति HariVam. 117.34.

अजैडकादि (ajaidakādi) *adj.* goat, sheep etc. केचिज्जातिस्वभावतः (क्षुद्रकाः) अजैडकादयः ManuBh. ii. 200.2 (on 8.297); पशूनां चाजैडकादीनां (हरणे) ManuBh. ii. 209.11 (on 8.325)

अजैन (ajaina) *m.* name of a man तथा मा(म)हत्तरगोयाससुतअजैनः EL ix. 6.33.

अजैमिनीय (a-jaiminiya) *adj.* not approved or taught by Jaimini कार्याथैताप्रतिज्ञानं पुनरशावरमजैमिनीयं च Kāśi. i. 67.14 (on 2.21)

अजैलक (ajailaka) *n.* **i** goat and ram आहारयामास ... अजौरभं च सुचृशम् (v. l. अजैलकं च सुकृतम्) MahāBhā. iv. 14.8; **ii** things made